

محمّد

بررسی شبهات فاطمی

شبهه دوم

« چرا حضرت زهرا سلام الله علیها شبانه دفن شد »

تهیه و تنظیم توسط : مدیران وبلاگ شاه و گدا و بچه کربلا

طرح شبهه:

می گویند فاطمه را شبانه دفن کرده اند، خوب این به خاطر وصیت حضرت فاطمه به اسماء بنت عمیس خانم حضرت ابوبکر بود که نمی خواست اندازه جسدش را نامحرم ببیند.

نقد و بررسی:

دفن شبانه، نماز بدون حضور و اطلاع خلیفه، قبر پنهان، اسراری است که در درون خود پیام ها دارند. درست است که فاطمه این چنین خواست و این گونه وصیت کرد؛ ولی چه اتفاقی افتاده است که زهرا سلام الله علیها وصیت تاریخی اش را با این در خواست ها به پایان می برد؟! مگر نه این است که خشم و ناراحتی اش را نسبت به دشمنانش اظهار می کند و در واقع چندین پرسش را در برابر نگاههای تیز بین مورخان و آیندگان می گذارد تا به پرسند: چرا قبر فاطمه پنهان است؟ و چرا دختر پیامبر شبانه و پنهانی دفن شد؟ و چرا علی علیه السلام بدون اطلاع ابوبکر و عمر بر وی نماز خواند؟ و...

آیا کسی که جانشین پیامبر بود (آن گونه که خود ادعا کرده اند) شایستگی نماز خواندن بر وی را نداشت؟ آری، فاطمه وصیت کرد که او را شبانه دفن نموده و هیچ یک از کسانی را که بر وی ستم کرده اند، خبر نکنند، و این بهترین سند برای شیعه است تا ثابت کنند که صدیقه شهیده مظلوم از دنیا رفته و از افرادی که بر وی ستم کرده اند، هرگز راضی نشده است.

روایات فراوانی در کتاب های شیعه و سنی بر این مطلب دلالت دارد که به اختصار چند روایت را ذکر می

کنیم:

دفن شبانه، در روایات اهل سنت:

محمد بن اسماعیل بخاری می نویسد:

وَعَاشَتْ بَعْدَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سِتَّةَ أَشْهُرٍ فَلَمَّا تُوَفِّيَتْ دَفَنَهَا رَوْحَهَا عَلَيَّ لَيْلًا وَلَمْ يُؤْذِنْ بِهَا أَبَا بَكْرٍ وَصَلَّى عَلَيْهَا.

فاطمه زهرا سلام الله علیها، شش ماه پس از رسول خدا (ص) زنده بود، زمانی که از دنیا رفت، شوهرش علی علیه السلام او را شبانه دفن کرد و ابوبکر را با خبر نساخت.

البخاری الجعفی، محمد بن إسماعیل أبو عبدالله (متوفای ۲۵۶هـ)، صحیح البخاری، ج ۴، ص ۱۵۴۹، ح ۳۹۹۸، کتاب المغازی، باب غزوة خیبر، تحقیق د. مصطفی دیب البغا، ناشر: دار ابن کثیر، الیمامة - بیروت، الطبعة: الثالثة، ۱۴۰۷ - ۱۹۸۷.

ابن قتیبه دینوری در تأویل مختلف الحدیث می نویسد:

وقد طالبت فاطمة رضي الله عنها أبا بكر رضي الله عنه بميراث أبيها رسول الله صلى الله عليه وسلم فلما لم يعطها إياه حلفت لا تكلمه أبدا وأوصت أن تدفن ليلا ليلا يحضرها فدفت ليلا.

فاطمه از ابوبکر میراث پدرش را خواست، ابوبکر نپذیرفت، قسم خورد که دیگر با او (ابو بکر) سخن نگوید و وصیت کرد که شبانه دفن شود تا او (ابوبکر) در دفن وی حاضر نشود.

الدینوری، أبو محمد عبد الله بن مسلم ابن قتيبة (متوفای ۲۷۶هـ)، تأویل مختلف الحدیث، ج ۱، ص ۳۰۰.

تحقیق: محمد زهری النجار، ناشر: دار الجیل، بیروت، ۱۳۹۳هـ - ۱۹۷۲م.

عبد الرزاق صنعانی می نویسد:

عن بن جریج وعمرو بن دینار أن حسن بن محمد أخبره أن فاطمة بنت النبي صلى الله عليه وسلم دفنت بالليل قال فرَّبها على من أبي بكر أن يصلی علیها كان بينهما شیء.

فاطمه دختر پیامبر شبانه به خاک سپرده شد، تا ابوبکر بر وی نماز نخواند؛ چون بین آن دو اتفاقاتی افتاده بود.

و در ادامه نیز می گوید:

عبد الرزاق عن بن عیینة عن عمرو بن دینار عن حسن بن محمد مثله الا أنه قال اوصته بذلك

از حسن بن محمد بن نیز همانند این روایت نقل شده است؛ مگر این که در این روایت قید شده است که خود فاطمه این چنین وصیت کرده بود.

الصنعانی، أبو بكر عبد الرزاق بن همام (متوفای ۲۱۱هـ)، المصنف، ج ۳، ص ۵۲۱، حدیث شماره ۶۵۵۴ و حدیث شماره: ۶۵۵۵، تحقیق حبیب الرحمن الأعظمی، ناشر: المكتبة الإسلامی - بیروت، الطبعة: الثانية، ۱۴۰۳هـ -

و ابن بطلال در شرح صحیح بخاری می نویسد:

أجاز أكثر العلماء الدفن بالليل... ودفن علی بن أبي طالب زوجته فاطمة ليلاً، فرَّبها من أبي بكر أن يصلی علیها، كان بينهما شیء.

اکثر علما دفن جنازه را در شب اجازه داده اند. علی بن ابوطالب، همسرش فاطمه را شبانه دفن کرد تا ابوبکر به او نماز نخواند؛ چون بین آن دو اتفاقاتی افتاده بود.

إبن بطلال البکری القرطبی، أبو الحسن علی بن خلف بن عبد الملك (متوفای ۴۴۹هـ)، شرح صحیح البخاری، ج ۳، ص ۳۲۵، تحقیق: أبو تمیم یاسر بن إبراهيم، ناشر: مكتبة الرشد - السعودیة / الرياض، الطبعة: الثانية، ۱۴۲۳هـ - ۲۰۰۳م.

ابن أبی الحدید به نقل از جاحظ (متوفای ۲۵۵) می نویسد:

وظهرت الشکیة، واشتدت الموجدة، وقد بلغ ذلك من فاطمة (علیها السلام) أنها أوصت أن لا یصلی علیها أبوبکر.

شکایت و ناراحتی فاطمه (از دست غاصبین) به حدی رسید که وصیت کرد ابوبکر بر وی نماز نخواند.

إبن أبی الحدید المدائنی المعتزلی، أبو حامد عز الدین بن هبة الله بن محمد بن محمد (متوفای ۶۵۵هـ)، شرح نهج البلاغة، ج ۱۶، ص ۱۵۷، تحقیق محمد عبد الکریم النمری، ناشر: دار الکتب العلمیة - بیروت / لبنان، الطبعة: الأولى، ۱۴۱۸هـ - ۱۹۹۸م.

و در جای دیگر می نویسد:

وأما إخفاء القبر، وکتمان الموت، وعدم الصلاة، وكل ما ذكره المرتضى فيه، فهو الذي يظهر ويقوى عندی، لأن الروایات به أكثر وأصح من غيرها، وكذلك القول فی موجدتها وغضبها.

مخفی کردن مرگ فاطمه (سلام الله علیها) و محل دفن او و نماز نخواندن ابوبکر و هر آن چه که سید مرتضی گفته است، مورد تأیید و قبول من است؛ زیرا روایات بر اثبات این موارد صحیح تر و بیشتر است و همچنین ناراحتی و خشم فاطمه بر شیخین نزد من از اقوال دیگر اعتبار بیشتری دارد.

شرح نهج البلاغة، ج ۱۶، ص ۱۷۰.

دفن شبانه در روایات شیعه:

هر چند که سبب وصیت صدیقه طاهره در میان شیعیان مشخص و اجماعی است؛ اما در عین حال به یک روایت و سخن اشاره می کنیم.

مرحوم شیخ صدوق در علت دفن شبانه آن حضرت می نویسد:

عَنْ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي حَمَزَةَ عَنْ أَبِيهِ قَالَ سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ لِمَ دُفِنَتْ فَاطِمَةُ (عَلَيْهَا السَّلَامُ) بِاللَّيْلِ وَ لَمْ تُدْفَنْ بِالنَّهَارِ قَالَ لِأَنَّهَا أُوصِيَتْ أَنْ لَا يُصَلَّى عَلَيْهَا رِجَالُ الرَّجُلَانِ أ.

علی بن ابوحمزه از امام صادق علیه السلام پرسید: چرا فاطمه را شب دفن کردند نه روز؟ فرمود: فاطمه سلام الله علیها وصیت کرده بود تا در شب وی را دفن کنند تا ابوبکر و عمر بر جنازه آن حضرت نماز نخوانند.

الصدوق، أبو جعفر محمد بن علی بن الحسین (متوفای ۳۸۱هـ)، *علل الشرایع*، ج ۱، ص ۱۸۵، تحقیق: تقدیم: السید محمد صادق بحر العلوم، ناشر: منشورات المكتبة الحیدریة ومطبعتها - النجف الأشرف، ۱۳۸۵ - ۱۹۶۶ م.

مرحوم صاحب مدارک رضوان الله تعالی علیه می گوید:

إنَّ سبب خفاء قبرها (علیها السلام) ما رواه المخالف والمؤلف من أنها (علیها السلام) أوصت إلى أمير المؤمنين (علیه السلام) أن یدفنها لیلا لئلا یصلی علیها من آذاها ومنعها میراثها من أبیها (صلی الله علیه وآله وسلم).

علت مخفی بودن محل دفن فاطمه سلام الله علیها آن گونه که مخالف و موافق نقل کرده اند این است که آن حضرت به امیرمؤمنان علیه السلام سفارش کرد تا او را شبانه دفن کند تا آنان که او را اذیت کرده و از ارث پدرش محروم کرده بودند بر وی نماز نخوانند.

الموسوی العاملی، السید محمد بن علی (متوفای ۱۰۰۹هـ)، *مدارک الأحکام فی شرح شرائع الاسلام*، ج ۸، ص ۲۷۹، نشر و تحقیق مؤسسه آل البيت علیهم السلام لإحياء التراث، الطبعة: الأولى، ۱۴۱۰هـ

نتیجه:

با توجه به مدارک موجود و اعتراف بزرگان اهل سنت، دلیل دفن شبانه آن حضرت وصیت آن حضرت بود که نمی خواست افرادی که بر او ستم کرده اند، بر جنازه اش نماز بخوانند و با این کار خشم خود را از غاصبان خلافت جاودانه ساخت.

منبع: سایت حضرت ولی عصر عجل الله تعالی